

รูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประทีป นานคงแนบ *
ผศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข **
ผศ.ดร. พัลลภ พิริยะสุวรรณ **

บทคัดย่อ

รูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดในการผสมผสานการนิเทศออนไลน์ เข้ากับการนิเทศแบบดั้งเดิมหรือการนิเทศแบบพบหน้า ในบริบทของการฝึกงานของนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรม โดยใช้วิธีระดมความคิดเห็นด้วยเทคนิคเดลฟายกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 19 คน รูปแบบพัฒนาขึ้นมี 9 ขั้นตอนหลัก 33 ขั้นตอนย่อย โดยมีขั้นตอนหลัก ดังนี้ คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการลงทะเบียน ขั้นการปฐมนิเทศ ขั้นจัดนักศึกษาฝึกงาน ขั้นการนำและให้คำปรึกษา ขั้นการควบคุม ขั้นการประเมิน ขั้นการรายงาน และ ขั้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ ในส่วนของขั้นตอนย่อย ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยการนิเทศฝึกงาน แบบปกติร้อยละ 45 และองค์ประกอบย่อยการนิเทศฝึกงานแบบออนไลน์ร้อยละ 55

คำสำคัญ : การนิเทศฝึกงานแบบผสม การนิเทศฝึกงานแบบออนไลน์ การนิเทศฝึกงานแบบปกติ
นักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ

** อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Abstract

A hybrid supervision model on apprenticed training of vocational industrial students in Institutes under Office of Vocational Education Commission is developed on the idea of integrating online supervision and traditional supervision or face-to-face supervision in the context of vocational industrial training using Delphi technique with 19 of vocational education experts, educational technology experts and information technology experts. This developed model comprised 9 major steps, and 33 sub-steps. The major steps were made up of planning, registration, orientation, staffing, leading and counseling, controlling, assessing, reporting, and feedback. This model consisted of 45% of sub-steps on traditional supervision, and 55% of sub-steps on online supervision.

Keywords: a hybrid supervision of apprenticed training, online supervision of apprenticed training, traditional supervision of apprenticed training, vocational industrial students, Office of Vocational Education Commission

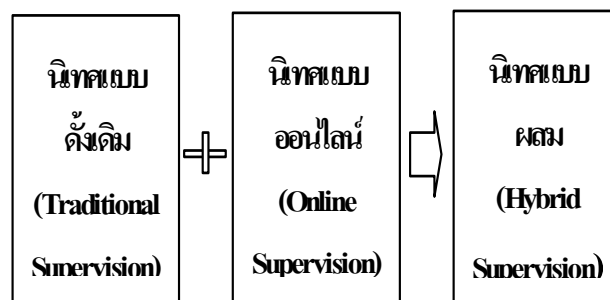
บทนำ

การฝึกงาน เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ หลังจากการฝึกพื้นฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษาแล้ว การฝึกงานช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง และสามารถทำงานได้จริง มีโอกาสได้ทำงานและใช้เครื่องจักรเครื่องมือสำหรับปฏิบัติงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะฝึกงานอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเป็นการฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ มีวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีในการทำงาน และมีความภูมิใจในอาชีพ (สอศ, 2551) นอกจากนี้การฝึกงานในสถานประกอบการ ยังเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบการศึกษาและฝึกอบรมขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และไม่เชื่อมโยงดังที่คณะทำงานวิชาการกำหนดทิศทางการพัฒนาศักยภาพของการอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบศึกษาด้านอาชีวศึกษาไว้ว่า การศึกษาและฝึกอบรมไม่ตอบสนองกับความต้องการของผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญในการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา โดยเน้นการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติและการประยุกต์ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการและโลกของงานอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

การนิเทศฝึกงานเป็นกระบวนการซึ่งคู่กับการฝึกงาน การฝึกงานจะมีประสิทธิภาพต้องมีการแนะนำ หรือควบคุมโดยผู้ชำนาญงาน โดยการนิเทศฝึกงานจะเป็นกระบวนการที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างที่ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานจะไปช่วยผู้ด้อยประสบการณ์ ในการประเมิน พัฒนาฝีมือ

สอดคล้องดูแล จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การฝึกงาน นักศึกษาได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง และเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถทำงานได้ นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการอีกด้วย การนิเทศฝึกงานที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นแบบดั้งเดิม (Traditional Supervision) มีลักษณะเป็นพบหน้ากัน (Face-to-Face Supervision) ซึ่งมีส่วนดีในเรื่องการได้พบกันระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ ได้ร่วมกันแก้ปัญหา ตลอดจนซักถามและปฏิสัมพันธ์กันในระดับสูงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ซึ่งมีการจัดการฝึกงานในสถานประกอบการผู้ที่เหมาะสมในการนิเทศแบบดั้งเดิมได้แก่ ครูฝึก หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผู้นิเทศจากสถานประกอบการ และผู้นิเทศจากสถานศึกษาก็ยังมีความจำเป็นอยู่ ส่วนการนิเทศอีกแบบหนึ่งเป็นการนิเทศแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในการนิเทศ โดยใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ห้องสนทนา (Stoke,2006 and Stofle and Hamilton,1998) นอกจากนี้ยังนำกระดานสนทนา (Web board) ซึ่งจะช่วยในการให้ออกความเห็นโต้แย้ง (Discuss) การให้เนื้อหาความรู้ต่างๆ (Content) เป็นต้น ส่วนดีของการนิเทศแบบนี้คือ ช่วยแก้ปัญหาผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศซึ่งอยู่ห่างกัน อีกทั้งเป็นการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาในกรณีอยู่ห่างกัน ตลอดจนเป็นการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้งานและพัฒนางาน ส่วนผู้ที่เหมาะสมในการนิเทศแบบนี้คือครูนิเทศจากสถานศึกษา หัวหน้างาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และผู้บริหารสถานศึกษา

จากข้อดี ข้อจำกัด ของการนิเทศทั้ง 2 แบบ ผสมกับแนวคิดที่ต้องการนำเทคโนโลยีการศึกษาเข้ามาบูรณาการในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการฝึกงาน ดังนั้นจึงเกิดรูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม (Hybrid Supervision) ขึ้น ซึ่งรูปแบบการฝึกงานแบบนี้ เป็นการผสมผสานการนิเทศฝึกงานแบบดั้งเดิมเข้ากับการนิเทศฝึกงานออนไลน์ นั่นคือ ในการนิเทศจะมีทั้งการพบหน้ากัน และนิเทศผ่านระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นฐานการนิเทศฝึกงานแบบผสม มีแนวคิดพื้นฐาน ดังภาพ

ภาพที่ 1 แนวคิดพื้นฐาน การนิเทศฝึกงานแบบผสม

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษา
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศฝึกงานจากรูปแบบการนิเทศแบบต่าง ๆ ขั้นตอนนี้
มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบหลักของการนิเทศฝึกงานแบบผสม โดยได้พิจารณา
องค์ประกอบหลักของแต่ละรูปแบบการนิเทศที่จำเป็นและสอดคล้องกับงานที่ทำ และยุบรวม ตลอดจน
เพิ่มเติมองค์ประกอบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ผลจากสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศ จากการวางกรอบ
การพิจารณา 3 กรอบ คือ กรอบวางแผนการนิเทศ กรอบดำเนินการนิเทศ และกรอบประเมิน
การนิเทศ ผลที่ได้จากการสังเคราะห์ ได้องค์ประกอบหลัก แต่ละกรอบดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1)
กรอบการวางแผนนิเทศ ได้แก่ การวางแผน การลงทะเบียน การปฐมนิเทศ (2) กรอบดำเนินการ
นิเทศ ได้แก่ จัดนักศึกษาฝึกงาน การนำและให้คำปรึกษา การควบคุม และ (3) กรอบประเมินการ
นิเทศ ได้แก่ การประเมิน การรายงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ ตามแนวของระบบ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการการนิเทศฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน ครูฝึกใน
สถานประกอบการ และครูนิเทศก์ในสถานศึกษา ทั้งแบบปกติ และแบบออนไลน์ ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาความต้องการ และความเป็นไปได้ ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบ โดยการนำ
องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบ ที่ได้จากการสังเคราะห์ ไปออกแบบข้อความความคิดเห็น
ความต้องการ การนิเทศแบบปกติ (แบบพบหน้า) และการนิเทศแบบออนไลน์ ไปสอบถามความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกงานดังกล่าวข้างต้น กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง 38 สถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการ
การนิเทศแบบปกติ ในระดับมาก และมีความต้องการการนิเทศแบบออนไลน์ในระดับมาก นั่นหมายถึง
ถึงว่า ผู้เกี่ยวข้องไม่ปฏิเสธการนิเทศฝึกงานแบบออนไลน์ และมีความต้องการการนิเทศทั้ง 2 แบบ
ในระดับเดียวกัน

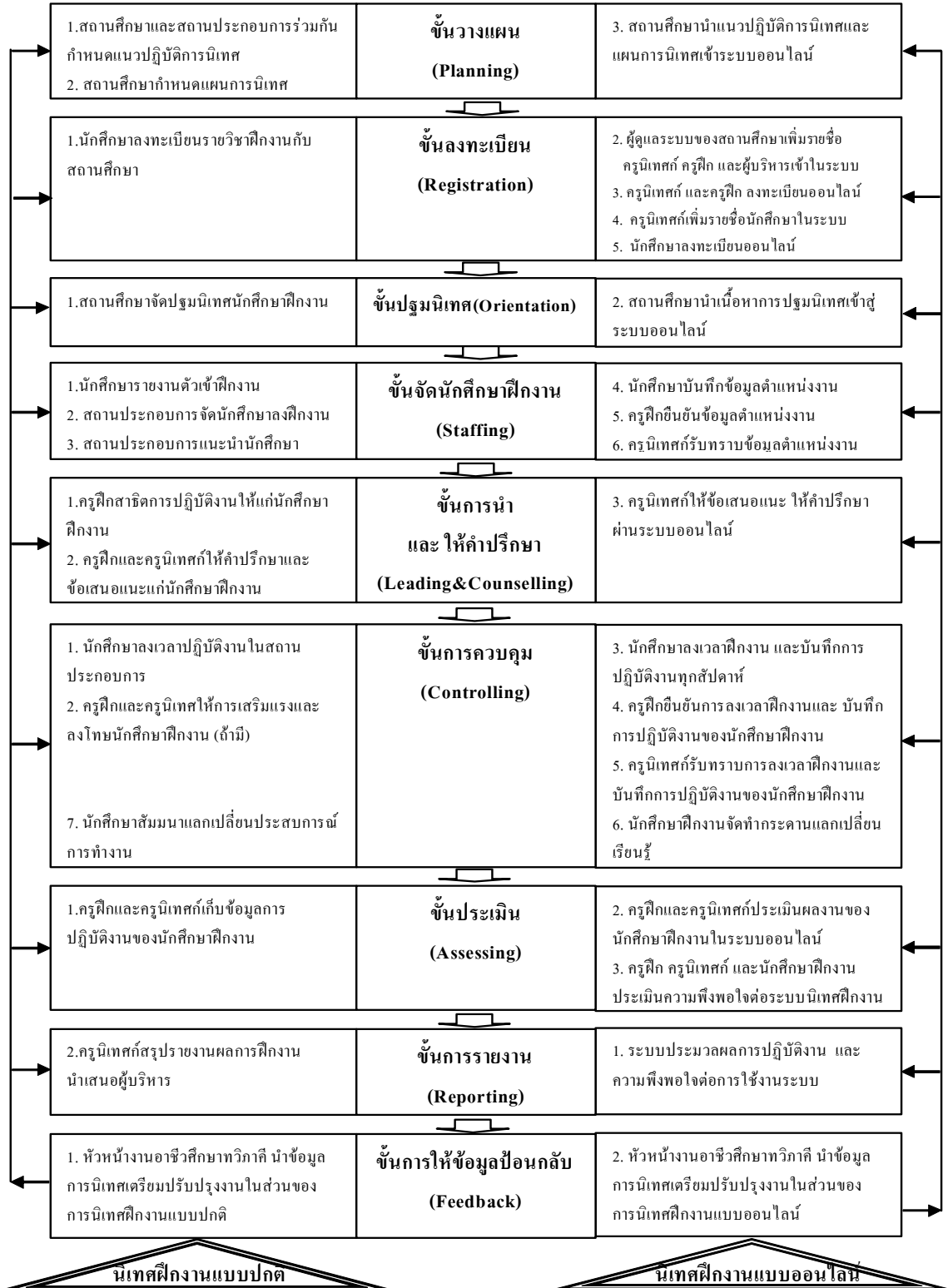
ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบระบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ กำหนดองค์ประกอบย่อย
และรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบย่อย โดยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี บริบทของการนิเทศฝึกงาน
และประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งในขั้นตอนนี้ ได้องค์ประกอบย่อยการนิเทศฝึกงาน 40 องค์ประกอบย่อย
พร้อมทั้งรายละเอียด

ขั้นตอนที่ 4 การระดมความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคเดลฟาย วัตถุประสงค์ของขั้นตอนนี้ คือการนำร่างรูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม ไประดมความเห็นผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม คือ นักเทคโนโลยีการศึกษา นักเทคโนโลยีสารสนเทศ และนักการอาชีวศึกษา จำนวน 19 คน การดำเนินการแบ่งเป็น 3 รอบ คือ เดลฟายรอบที่ 1 นำร่างรูปแบบ ขอระดมความเห็นผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้นำมาปรับปรุง ปรับเปลี่ยน ขั้นตอนย่อย และรายละเอียดต่าง ๆ เดลฟายรอบที่ 2 ออกแบบสอบถามตามมาตรฐานของลิเคิร์ต โดยการนำขั้นตอนย่อยซึ่งปรับปรุงจากรอบที่ 1 มาสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้นำมาหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เดลฟายรอบที่ 3 นำผลการระดมความคิดเห็นที่ได้จากเดลฟายรอบที่ 2 โดยระบุ ค่ามัธยฐานของกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และระบุคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในแต่ละคน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผลที่ได้จากการการระดมความคิดเห็นโดยใช้เทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบกับองค์ประกอบหลักทั้ง 9 องค์ประกอบ ในส่วนขององค์ประกอบย่อย มีการปรับเปลี่ยน ตัดบางองค์ประกอบย่อยบางองค์ประกอบ รวมองค์ประกอบ ปรับปรุงรายละเอียด ผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

รูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม

สำหรับ นักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาพที่ 2 รูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัด สอศ.

ขั้นวางแผน (Planning)

ขั้นการวางแผนนับเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในการนิเทศฝึกงาน เพราะ เป็นขั้นตอนที่ต้องวางแผนร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา มีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. **สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติการนิเทศ** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของการนิเทศฝึกงานแบบปกติ เป็นการกำหนดแนวปฏิบัติในการนิเทศแบบผสม ประกอบด้วยการนิเทศแบบปกติรวมกับการนิเทศแบบออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1.1 การนิเทศแบบปกติ ดังนี้ (1) ครูนิเทศก์จากสถานศึกษาขอเข้าพบผู้จัดการโรงงานหรือครูฝึกโดยการประสานแจ้งให้ทราบล่วงหน้า หรือตามตารางหรือแผนการนิเทศ (2) ครูฝึกแสดงความเห็น และบอกผลการฝึกโดยรวมของนักศึกษาฝึกงานและการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา (3) ครูฝึกนำครูนิเทศก์จากสถานศึกษาเข้าพบนักศึกษาฝึกงาน (4) ครูนิเทศก์ให้คำปรึกษา คำแนะนำ การให้แรงจูงใจในการทำงานแก่นักศึกษา เป็นต้น (5) ครูนิเทศก์มอบหมายงานเพิ่มเติม และนัดหมายเกี่ยวกับการส่งงาน หรือการหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ และ (6) ครูนิเทศก์ลาครูฝึกหรือผู้จัดการโรงงานแล้วเดินทางกลับ

1.2 การนิเทศออนไลน์ ดังนี้ (1) การออนไลน์ในการพูดคุยกันระหว่างครูนิเทศก์กับนักศึกษาฝึกงานในช่วงเวลาที่กำหนดในตารางการนิเทศ โดยใช้ห้องสนทนา (Chat room) (2) ส่งเรื่องคำขอปรึกษา หรือตอบรับ เมื่อมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันระหว่างครูนิเทศก์ และนักศึกษาฝึกงาน เกี่ยวกับการฝึกงาน และงานที่ได้รับมอบหมาย ในรูปของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ (3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาแบบออนไลน์

2. สถานศึกษากำหนดแผนการนิเทศ

ขั้นตอนนี้ อยู่ในส่วนของการนิเทศฝึกงานแบบปกติ เป็นการจัดปฏิทิน หรือ ตารางการนิเทศ โดยกำหนดวัน เวลาในการออกนิเทศ ของแต่ละแผนกวิชา โดยกำหนดให้การนิเทศแบบปกติ เดือนละ 1 ครั้ง และการนิเทศแบบออนไลน์ ไม่ต่ำกว่า สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ ตลอดจนการกำหนดสิ่งสนับสนุนการนิเทศ เช่น พาหนะในการเดินทางเพื่อใช้ในการนิเทศแบบปกติ ทรัพยากรในการออนไลน์ ทั้งในช่วงประสานเวลา และไม่ประสานเวลา เป็นต้น แผนการนิเทศมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ (1) ประชุมจัดแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา (2) จัดทำรายละเอียดในการนิเทศ และ (3) แจ้งนักศึกษาฝึกงาน สถานประกอบการ และครูนิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ให้ทราบตรงกัน

3. **สถานศึกษานำแนวปฏิบัติการนิเทศและแผนการนิเทศเข้าระบบออนไลน์** ขั้นตอนนี้ อยู่ในส่วนของการนิเทศฝึกงานออนไลน์ เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติการนิเทศและแผนนิเทศ เข้าสู่ระบบออนไลน์ เพื่อประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน ได้แก่ นักศึกษาฝึกงาน ครูฝึก ครูนิเทศก์ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อมูลในการนิเทศติดตาม แผนการนิเทศ จะแยกตามสถานศึกษา และสาขางาน

ขั้นการลงทะเบียน (Registration)

ขั้นการลงทะเบียนจะเป็นขั้นตอนที่ผู้เกี่ยวข้องในการฝึกงานลงทะเบียนเข้าใช้ระบบ มีรายละเอียดดังนี้

1. นักศึกษาลงทะเบียนรายวิชาฝึกงานกับสถานศึกษา ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของกรณีศึกษาแบบปกติ เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่างๆ คือการลงทะเบียนในรายวิชาฝึกงาน หรือรายวิชาที่เรียน/ฝึกในสถานประกอบการ

2. ผู้ดูแลระบบของสถานศึกษาเพิ่มรายชื่อครูนิเทศก์ ครูฝึก และผู้บริหารเข้าในระบบ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของกรณีศึกษาออนไลน์ ผู้ดูแลระบบของสถานศึกษา (Sub admin) คือหัวหน้างาน อาชีวศึกษาทวิภาคีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะทำหน้าที่ในการดูแลระบบโดยทั่วไป เพิ่มรายชื่อสถานประกอบการ เพิ่มรายชื่อครูฝึก ครูนิเทศก์ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา โดยมอบรายชื่อผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อนำไปเข้าระบบ

3. ครูนิเทศก์ และครูฝึก ลงทะเบียนออนไลน์ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของกรณีศึกษาออนไลน์ เมื่อครูนิเทศก์และครูฝึกได้รับรายชื่อผู้ใช้งาน และรหัสผ่านแล้วให้นำมาใช้ในการเข้าระบบ และกรอกข้อมูลส่วนตัว เช่นชื่อ ที่อยู่ เป็นต้น และใช้ในการติดต่อสื่อสารให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบ การประเมินการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน ในส่วนของครูนิเทศก์ จะต้องเพิ่มมอบรายชื่อผู้ใช้งาน และรหัสผ่าน ให้กับนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าไปใช้งานระบบต่อไป

4. ครูนิเทศก์เพิ่มรายชื่อนักศึกษาเข้าในระบบ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของกรณีศึกษาออนไลน์ โดยครูนิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายจะทำการเพิ่มรายชื่อนักศึกษาที่จะฝึกงานในแต่ละสาขางาน นักศึกษาที่ได้รับการเพิ่มรายชื่อจะมีสิทธิ์ลงทะเบียนในระบบออนไลน์

5. นักศึกษาลงทะเบียนออนไลน์ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของกรณีศึกษาออนไลน์ เมื่อนักศึกษาได้รับรายชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านจากครูนิเทศก์แล้ว (ตัวแทนของครูนิเทศก์ที่ได้รับมอบหมาย) นักศึกษาจะเข้าระบบเพื่อกรอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ ที่อยู่ รหัสประจำตัวนักศึกษา ระดับชั้น สาขางาน รายวิชาฝึกงาน รหัสวิชา ครูนิเทศก์ในแต่ละรายวิชา เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนแล้วสามารถเข้าระบบในการติดต่อสื่อสาร และทำกิจกรรมเกี่ยวกับการนิเทศฝึกงานต่างๆ

ขั้นปฐมนิเทศ (Orientation)

ขั้นการปฐมนิเทศ เป็นขั้นตอนในการชี้แจงทำความเข้าใจ การกำหนดทิศทางการฝึกงาน ในสถานประกอบการ ตลอดจนการนิเทศติดตามนักศึกษาฝึกงาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ

1. ปฐมนิเทศนักศึกษาฝึกงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนนิเทศปกติ เป็นการพบปะนักศึกษาที่จะฝึกงาน และแนะนำแนวทาง ตลอดจนให้ความรู้ในการออกฝึกงาน โดยคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานอาชีวระบบทวิภาคี ครูนิเทศก์ ตัวแทนจากสถานประกอบการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแบ่งเนื้อหาในการปฐมนิเทศเป็น 2 เรื่อง คือ แนวทางการฝึกงานในสถานประกอบการ และแนวทางในการใช้ระบบนิเทศติดตาม

- แนวทางการฝึกงานในสถานประกอบการ ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานของนักศึกษาฝึกงาน (2) ศึกษากฎระเบียบในการปฏิบัติตนของนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ เวลาในการฝึกงาน การแต่งกาย เป็นต้น (3) เตรียมเอกสารรายงานตัว เอกสารการฝึกงาน บันทึกการฝึกงาน เป็นต้น และ(4) แนวการรายงานตัวในสถานประกอบการ

- แนวทางการใช้ระบบนิเทศฝึกงาน (ตามคู่มือการใช้ระบบนิเทศฝึกงานแบบผสมฯ) ได้แก่ (1) การลงทะเบียนระบบออนไลน์ (2) การบันทึกข้อมูลการฝึกงาน (3) การติดต่อสื่อสารกับครูนิเทศก์ เพื่อขอคำปรึกษา ทั้งในการออนไลน์ และพบปะกันตามปกติ (4) การนำเสนอรายงาน (5) การจัดทำกระดาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. สถานศึกษานำเนื้อหาการปฐมนิเทศเข้าสู่ระบบออนไลน์ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของ การนิเทศออนไลน์ เป็นการนำข้อมูลการปฐมนิเทศเข้าสู่ระบบออนไลน์ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศติดตามต่อไป

จัดนักศึกษาฝึกงาน (Staffing)

การจัดบุคคลเข้าทำงาน เป็นไปตามพันธะกรณีที่ได้จากการวางแผนการฝึกงาน ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ครอบคลุม หลักสูตร รายวิชา ทักษะที่นักศึกษาคาดว่าจะได้รับ ตลอดจน สภาพของสถานประกอบการที่เอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ขั้นตอนการจัดนักศึกษาเข้าฝึกงานแบ่ง ได้เป็น 6 ขั้นตอนย่อย คือ

1. นักศึกษารายงานตัวเข้าฝึกงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ เป็นขั้นตอนที่นักศึกษา จากสถานศึกษา รายงานตัวเข้าฝึกงานกับสถานประกอบการ โดยฝ่ายบุคคล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากสถานประกอบการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

2. สถานประกอบการจัดนักศึกษาลงฝึกงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติเป็นขั้นตอน ที่สถานประกอบการจัดนักศึกษาลงฝึกงานในตำแหน่งตามที่ตกลงกัน

3. สถานประกอบการแนะนำนักศึกษา ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ โดยสถานประกอบการ จะแนะนำ บุคลากร สถานที่ โครงสร้างตำแหน่งหน้าที่ของนักศึกษาฝึกงาน การทำงานในหน้าที่ที่ ต้อง รับผิดชอบ ให้แก่นักศึกษาฝึกงาน พร้อมแนะนำกฎระเบียบของสถานประกอบการที่รับนักศึกษา เข้าฝึกงาน

4. นักศึกษابันทึกข้อมูลตำแหน่งงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดย นักศึกษาฝึกงานจะต้อง กรอกข้อมูล บันทึกตำแหน่งหน้าที่ แผนกที่ฝึกงาน ขอบเขตหน้าที่ในการปฏิบัติงาน สายงานการบังคับบัญชา ลงในระบบออนไลน์

5. ครูฝึกยืนยันข้อมูลตำแหน่งงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ เป็นขั้นตอน ที่ครูฝึกในสถานประกอบการตรวจสอบข้อมูลที่นักศึกษาฝึกงานบันทึกลงในระบบออนไลน์ และถ้าข้อมูล ถูกต้อง ให้ยืนยันข้อมูล

6. ครูนิเทศก์รับทราบข้อมูลตำแหน่งงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดยครูนิเทศก์ในสถานศึกษา รับทราบข้อมูลที่นักศึกษาฝึกงานบันทึกในระบบออนไลน์และผ่านการยืนยันจากครูฝึกในสถานประกอบการแล้ว

ขั้นการนำและให้คำปรึกษา(Leading&Counseling)

ขั้นการนำและให้คำปรึกษา เป็นหัวใจของการนิเทศ เพราะเป็นการชี้แนะบอกช่องทางให้ผู้รับการนิเทศ ทำงานจนประสบความสำเร็จ ขั้นการนำและให้คำปรึกษานี้ มีทั้งการออนไลน์ และการเผชิญหน้าตามปกติ มีขั้นตอนย่อย ดังต่อไปนี้

1. ครูฝึกสาธิตการปฏิบัติงานแก่นักศึกษาฝึกงาน มีลักษณะที่ครูฝึก สาธิต หรือทำเป็นตัวอย่าง ให้นักศึกษาฝึกงานดูและให้ทำตาม การสาธิตทำได้โดย การสาธิตสดโดยครูฝึก การสาธิตโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ เป็นต้น

2. ครูฝึกและครูนิเทศก์ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาฝึกงาน ขั้นตอนนี้ อยู่ในการนิเทศปกติ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศก์ ให้คำชี้แนะ หรือแนะนำให้ผู้นิเทศก์ดำเนินการ การให้ข้อเสนอแนะอาจให้เป็นคำพูด สื่อเอกสาร สื่อภาพนิ่ง เป็นต้น การเสนอแนะอาจกล่าวถึงการทำงานตามปกติ หรือเสนอแนะวิธีแก้ปัญหา โดยผู้นิเทศก์เป็นผู้นำเสนอด้วยตนเอง การให้คำปรึกษา มี 2 แบบ คือ (1) ครูฝึกหรือครูนิเทศก์ชี้ทาง โดยใช้วิธีตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาแก่นักศึกษาฝึกงาน เมื่อนักศึกษาเข้าใจปัญหาแล้ว นักศึกษาฝึกงานจะนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาเอง (2) นักศึกษาฝึกงานจะเป็นผู้ริเริ่มหาทางแก้ปัญหาเอง โดยครูฝึกหรือครูนิเทศก์รับฟังเป็นส่วนใหญ่ ตลอดจนคอยให้กำลังใจ และสนับสนุนในการแก้ปัญหานั้น

3. ครูนิเทศก์ให้ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดยครูนิเทศก์จะให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาเมื่อได้รับคำร้องขอจากนักศึกษาฝึกงาน ผ่านแบบฟอร์มขอคำปรึกษาออนไลน์ ซึ่งเป็นการขอคำปรึกษาแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) และการเข้าห้องสนทนา (Chat Room) ตามเวลาที่แสดงในแผนการนิเทศ โดยครูนิเทศก์จะต้องเข้าระบบเพื่อรอการสนทนา กับนักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่มีปัญหาจะเข้ามาในห้องสนทนาเพื่อขอคำปรึกษาแบบประสานเวลา (Synchronous)

ขั้นควบคุม (Controlling)

การควบคุม เป็นการตรวจดูว่างานที่ทำอยู่ตรงกับสิ่งที่คาดหวัง หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การควบคุมจะช่วยปรับทิศทางให้งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง การควบคุมตามรูปแบบนี้ แบ่งเป็นหัวข้อย่อย 7 หัวข้อย่อย คือ

1. นักศึกษาลงเวลาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ เป็นการควบคุมนักศึกษาฝึกงานในการลงเวลาปฏิบัติงาน การเข้าออกสถานประกอบการ ซึ่งอาจใช้

วิธีการเซ็นชื่อทำงาน ตอกบัตร หรือวิธีการใด ๆ ขึ้นอยู่กับสถานประกอบการ

2. **ครูฝึกและครูนิเทศก์ให้การเสริมแรงและลงโทษนักศึกษาฝึกงาน (ถ้ามี)** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ เป็นการควบคุมให้นักศึกษาฝึกงานอยู่ในกรอบของวินัยในการฝึกงาน โดยใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจ และการลงโทษ ดังนี้ (1) การสร้างแรงจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญมากในการกระตุ้นหรือสร้างเสริม ให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามแนวพฤติกรรมนิยม การสร้างแรงจูงใจสามารถทำได้โดยตรงโดยผู้นิเทศก์ การสร้างแรงจูงใจในการนิเทศ ในที่นี้ใช้การกล่าวชื่นชมผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ และการให้รางวัลโดยการประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ปฏิบัติงานยอดเยี่ยม (2) การลงโทษ จะใช้ในกรณี ผู้รับการนิเทศไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ เงื่อนไข และทำงานผิดพลาดอยู่เป็นเนืองนิตย์ การลงโทษนักศึกษาฝึกงาน เริ่มตั้งแต่การตักเตือน การภาคทัณฑ์ และส่งกลับสถานศึกษาต้นสังกัด ส่วนการลงโทษอีกแบบเป็นการลงโทษในกรณีที่ทำความผิดกฎหมายบ้านเมือง โดยการลงโทษใด ๆ ให้เป็นความเห็นร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา

3. **นักศึกษาลงเวลาฝึกงาน และบันทึกการปฏิบัติงานทุกสัปดาห์** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ โดยนักศึกษาต้องลงเวลาในการฝึกงานด้วยระบบออนไลน์ โดยไม่จำกัดเวลาในการบันทึกการลงเวลาฝึกงานเพื่อเป็นการควบคุมการเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ตลอดจนนักศึกษาต้องมีการบันทึกการปฏิบัติงานว่าแต่ละวันปฏิบัติงานอะไรบ้าง ผลเป็นอย่างไร งานเสร็จหรือไม่ ตลอดจนมีปัญหาอะไรหรือไม่ อย่างไร ในแต่ละสัปดาห์

4. **ครูฝึกยืนยันการลงเวลาฝึกงานและ บันทึกการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดยครูฝึกในสถานประกอบการเข้าระบบออนไลน์ เพื่อยืนยันการลงเวลาปฏิบัติงานและรับทราบรายงานการฝึกงานของนักศึกษา สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

5. **ครูนิเทศก์รับทราบการลงเวลาฝึกงานและบันทึกการปฏิบัติงานของนักศึกษา** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดยครูนิเทศก์จากสถานศึกษาเข้าระบบออนไลน์ เพื่อรับทราบการลงเวลาและการรายงานการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน

6. **นักศึกษาฝึกงานจัดทำกระดานแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดยนักศึกษาแต่ละคนพิจารณาผลงานที่เกิดจากประสบการณ์การฝึกงานในสถานประกอบการของตนเองที่น่าสนใจ นำเสนอในรูปแบบของกระดานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาในกลุ่ม และผู้สนใจทั่วไป

7. **นักศึกษาสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน** ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ โดยนักศึกษาคัดเลือกผลงานของตนเอง อาจเป็นงานที่น่าสนใจในกระดานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มานำเสนอในที่ประชุมสัมมนาเพื่อเป็นการฝึกการพูด และกล้าที่จะนำเสนอรายงานต่อที่ประชุม ช่วงเวลาการจัดสัมมนาจะจัดในช่วงสุดท้ายหลังจากฝึกงานเสร็จแล้ว คณะกรรมการนำเสนอประสบการณ์ในครั้งนี้ครูนิเทศก์เป็นผู้รวบรวมและนำไปประเมินโดยกรอกคะแนนประเมินออนไลน์ เพื่อนำไปรวมกับคะแนนของครูฝึก

ขั้นประเมิน (Assessing)

การประเมินในรูปแบบนี้ มีขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ

1. ครูฝึกและครูนิเทศก์เก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ โดยครูฝึกใช้วิธีสังเกต บันทึกการปฏิบัติงาน เก็บเป็นข้อมูลเพื่อนำไปประเมินในระบบออนไลน์ ส่วนครูนิเทศก์ใช้วิธีสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน ในขณะที่มานิเทศนักศึกษาในสถานประกอบการ และจากการตรวจความสม่ำเสมอในการลงเวลาปฏิบัติงาน การบันทึกการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และนำไปประเมินในระบบออนไลน์ต่อไป

2. ครูฝึกและครูนิเทศก์ประเมินผลงานของนักศึกษาฝึกงานในระบบออนไลน์ ขั้นตอนนี้ อยู่ในส่วนของนิเทศออนไลน์ โดย (1) ครูฝึกประเมินผลงานตามสภาพจริงตามเกณฑ์กำหนด เป็นการประเมินในระบบออนไลน์ โดยเป็นการประเมินกระบวนการ (Formative Evaluation) และผลผลิต (Summative Evaluation) โดยกำหนดให้ประเมินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หัวข้อประเมินเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ และคุณธรรม และมีการประเมินรวมเมื่อสิ้นสุดการฝึกงานโดยจัดให้มีการสัมมนาให้นักศึกษานำเสนอผลงาน และประเมินในภาพรวมและ (2) ครูนิเทศก์ประเมินผลการปฏิบัติงานและการนิเทศ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศในระบบออนไลน์ โดยดูจาก การติดต่อ สื่อสาร ทั้งแบบปกติ และแบบออนไลน์ ผลงานที่บันทึกในแต่ละสัปดาห์ ผลงานที่นำเสนอในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยกระดานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นการประเมินผลงานของนักศึกษาทางอ้อม โดยดูจากผลการบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาวัดตรงกับความต้องการ หรือมาตรฐานรายวิชาฝึกงานหรือไม่ การลงเวลาปฏิบัติงาน การขาด การลา การร่วมมือในกระบวนการนิเทศ ทั้งแบบปกติ และระบบออนไลน์

3. ครูฝึก ครูนิเทศก์ และนักศึกษาฝึกงานประเมินความพึงพอใจต่อระบบนิเทศฝึกงาน เป็นกระบวนการประเมินออนไลน์ที่กระทำเมื่อสิ้นสุดการฝึกงาน เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องหลักทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางการในพัฒนาปรับปรุงการนิเทศต่อไป โดยประเมินครอบคลุมองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ การวางแผน การลงทะเบียน การปฐมนิเทศ การจัดนักศึกษาฝึกงาน การให้คำแนะนำ/ ให้คำปรึกษา การควบคุม การประเมิน และการรายงานผล

ขั้นการรายงาน (Reporting)

ขั้นนี้เป็นการรายงานผลในการฝึกงานของนักศึกษา ผลของการปฏิบัติงานของผู้นิเทศก์ ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำเสนอต่อผู้รับผิดชอบและผู้บริหารสถานศึกษา มี 2 ขั้นตอน คือ

1. ระบบประมวลผลการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบ ขั้นตอนนี้ อยู่ในส่วนนิเทศออนไลน์ เป็นการสรุปประมวลผลข้อมูลจากขั้นตอนการประเมินผล ดังนี้ (1) ระบบนำผลคะแนนของนักศึกษาฝึกงาน ซึ่งเป็นผลรวมระหว่าง ครูฝึกและครูนิเทศก์เอง ซึ่งได้จากการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งภาคเรียน นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสามารถดูผลคะแนนได้ที่ (2) ระบบประมวล

ผลคะแนน ความพึงพอใจในกระบวนการฝึกงานของผู้เกี่ยวข้องหลัก 3 ฝ่าย นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง สามารถดูผลคะแนนในภาพรวมได้ที่

2. ครุניתศกัสรุปรายงานผลการฝึกงานนำเสนอผู้บริหาร ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของนิเทศปกติ เป็นการพิมพ์ข้อมูลในการประเมินออนไลน์ลงในเอกสารเพื่อนำเสนอเพื่อพิจารณาโดยดำเนินการดังนี้ คือ (1) ครุניתศกัแต่ละรายวิชานำผลคะแนนลงในสมุดประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อออกเกรดให้นักศึกษา ต่อไป (2) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นำผลคะแนนการประเมินความพึงพอใจในกระบวนการฝึกงาน เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา และเสนอแนวทางการปรับปรุงระบบทั้งในส่วนของนิเทศแบบปกติและนิเทศแบบออนไลน์

ขั้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาระบบการนิเทศ เป็นการนำผลที่ได้จากการสรุปรายงานนำไปพิจารณา เพื่อหาทางปรับปรุงระบบให้ดียิ่งขึ้น ให้มีเสถียรภาพยิ่งขึ้น โดยจะป้อนกลับไปปรับปรุงทั้งระบบนิเทศแบบดั้งเดิม และนิเทศออนไลน์

1. หัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี นำข้อมูลการนิเทศเตรียมปรับปรุงงานในส่วนของการนิเทศฝึกงานแบบปกติ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของการนิเทศปกติ เป็นการนำข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ความพึงพอใจในกระบวนการนิเทศฝึกงาน ในส่วนของการดำเนินงานนิเทศฝึกงานตามปกติ ครอบคลุมองค์ประกอบ การวางแผน การปฐมนิเทศ การจัดนักศึกษาฝึกงาน การแนะนำให้คำปรึกษา การควบคุม การประเมิน และการรายงาน แล้วนำไปปรับปรุงการดำเนินการนิเทศฝึกงานแบบปกติในภาคเรียนต่อไป

2. หัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี นำข้อมูลการนิเทศเตรียมปรับปรุงงานในส่วนของการนิเทศฝึกงานแบบปกติ ขั้นตอนนี้อยู่ในส่วนของการนิเทศออนไลน์ เป็นการนำข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ความพึงพอใจในกระบวนการนิเทศฝึกงาน ในส่วนของการดำเนินงานนิเทศฝึกงานตามปกติ ครอบคลุมองค์ประกอบ การวางแผน การปฐมนิเทศ การจัดนักศึกษาฝึกงาน การแนะนำให้คำปรึกษา การควบคุม การประเมิน และการรายงาน แล้วนำไปปรับปรุงการดำเนินการนิเทศฝึกงานแบบออนไลน์ในภาคเรียนต่อไป

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

รูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีเงื่อนไขการนำไปใช้งานดังต่อไปนี้

1. ใช้กับการจัดการฝึกงานของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ในระดับ ประกาศ นียัตริวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. สถานศึกษาและสถานประกอบการที่ร่วมกันจัดการฝึกงานให้กับนักศึกษา มีอุปกรณ์พื้นฐาน

สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้

3. นักศึกษา ครูฝึก ครูนิเทศก์ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเบื้องต้นได้

4. รูปแบบนี้จะถูกนำไปสร้างระบบสารสนเทศ เช่น เพื่อการจัดการในระบบออนไลน์ (Online Management Information System : Online MIS) หรือระบบสารสนเทศที่มีความสามารถสูงกว่าในรูปแบบของเว็บไซต์การนิเทศฝึกงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับการใช้รูปแบบ

1. ผู้ฝึกงานได้รับการนิเทศ 2 รูปแบบทั้งการนิเทศพบปะหน้ากันแบบปกติ และการนิเทศแบบออนไลน์ ซึ่งมีข้อดี ข้อด้อยแตกต่างกัน

2. แก้ปัญหาการจัดตารางสอน ตารางการนิเทศฝึกงาน ในสถานศึกษาที่มีผู้สอนน้อย และไม่มีเวลาว่างในการออกนิเทศแบบดั้งเดิม

3. แก้ปัญหาพาหนะของสถานศึกษาไม่เพียงพอ ในการพาครูนิเทศก์จากสถานศึกษาเข้านิเทศการฝึกงานในสถานประกอบการ

4. เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการออนไลน์ เข้ามาใช้ในกระบวนการนิเทศการฝึกงาน เช่นการเก็บข้อมูลประวัติส่วนตัว ประวัติการฝึกงาน การให้เนื้อหา การสนทนาออนไลน์ ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ กระดานสนทนา ตลอดจนการประเมินผลการฝึกงาน ประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบ

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านกระดานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กระดานสนทนา ; กระทำ) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของการฝึกงานในหลายๆ สถานประกอบการ ซึ่งมีบริบทการฝึกงานที่แตกต่างกัน และนำมาซึ่งข้อสรุปเป็นองค์ความรู้ในการทำงานได้

6. เพิ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูฝึกจากสถานประกอบการ และครูนิเทศก์จากสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการดูแลนักศึกษาฝึกงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์

7. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตรวจสอบข้อมูลการฝึกงานได้

สรุป

การนิเทศฝึกงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในกระบวนการฝึกงานอาชีพ การนิเทศที่ดีจะต้องส่งเสริมให้การฝึกงานหรือการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ และต้องไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นในสถานที่ที่นักศึกษาฝึกงาน การฝึกงานตามรูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสมที่พัฒนาขึ้น ในส่วนของนิเทศปกติ หรือนิเทศแบบพบหน้า จะมีลักษณะที่พบเห็นกันโดยทั่วไป ในส่วนของการนิเทศออนไลน์จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบออนไลน์ โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐาน เข้ามามีบทบาท ตลอดจนต้องมีฐานข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องและผู้บริหารสถานศึกษาต้องดูข้อมูลต่าง ได้ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติ การในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการ อาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2541). *แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงานอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- Anne Stokes. (2008). *Supervision in Cyberspace* Retrieved March 6,2008, from http://counseling.atwork.org.uk/journal_pdf/acw_winter06_b.pdf
- Rue & Byars. (2007). *Supervision Key Link to Productivity. 9 th ed.* New York: McGraw-Hill International.
- Stofle and Hamillton. (2008). *Online Supervision for Social Workers*. Retrieved March 6,2008,from <http://www.ocialworker.com /onlineesu.htm>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายประทีป นานคงแนบ
สถานที่เกิด	อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี
การศึกษา	ค.อ.บ. (วิศวกรรมไฟฟ้า) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2538 ศษ.ม. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2544 ปร.ด. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2553
สถานที่ทำงาน	ครู วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี พ.ศ. 2528-ปัจจุบัน
การติดต่อ	ที่ทำงาน 0-3452-0586 มือถือ 08-1297-7671 e-mail pratheep06@hotmail.com
